

Onderwerp: Inbreng Commissiedebat spoor

Geachte woordvoerder I&W,

Op woensdag 15 januari vergadert u over het spoor. Wij willen als Logistieke Alliantie uw aandacht vragen voor een alarmerende ontwikkeling: **de aanhoudende krimp in het spoorgoederenvervoer**. In 2023 vervoerden we ca 12% procent minder dan in 2022 en in 2024 zette die daling verder door. Het kabinet zegt al jaren in te zetten op meer vervoer via het spoor, maar de praktijk beweegt zich in de tegenovergestelde richting (*reverse modal shift*).

De Logistieke Alliantie roept het kabinet op om een duidelijke visie op spoorgoederenvervoer tot 2050 te ontwikkelen. Naast een financiële agenda voor deze kabinetsperiode vragen we nadrukkelijk om een lange termijnagenda, zodat het goederenvervoer per spoor in Nederland wordt versterkt en tijdig de juiste keuzes kunnen worden gemaakt.

Een sector onder druk

Wij signaleren drie urgente uitdagingen:

Krimp spoorgoederenvervoer en congestie op de weg:

Spoorvervoer is een duurzame oplossing: één goederentrein vervangt 50-55 vrachtwagens. Minder vervoer via het spoor leidt tot meer druk op de wegen, hogere CO₂-uitstoot en een minder efficiënte logistiek.

Onbetrouwbaarheid en hoge kosten:

Stijgende tarieven en complexe dienstverlening maken spoorvervoer onaantrekkelijk en ondermijnen de verschuiving van weg naar spoor. Vooral cruciale routes zoals de Havenspoorlijn en de goederencorridor naar Zevenaar zijn een groot aandachtspunt. Vervoerders ervaren hier al jaren hinder door een gebrekkige kwaliteit.

Verhoogde belasting van het spoornetwerk:

Met een groeiende vraag naar transportcapaciteit voor goederen, inclusief defensiematerieel, is het spoornetwerk onvoldoende voorbereid op de toekomst. Het blijft onduidelijk hoe bijvoorbeeld langere treinen en efficiëntere systemen zoals ERTMS volledig worden uitgerold.

Oplossingen voor de toekomst

Om deze problemen aan te pakken, verzoeken wij de Tweede Kamer dringend om actie te ondernemen en met het kabinet in te zetten op een betrouwbare visie op goederenvervoer in en door Nederland voor 2050. We doen drie aanbevelingen die hierin terug kunnen komen:

1. **Investeer in infrastructuur voor betere betrouwbaarheid en capaciteit**

Zorg voor de uitrol van 740 meter lange treinen, verdere implementatie van ERTMS en maak werk van een betere ontsluiting van de Betuweroute naar het Noorden. Investeer in storingsvrijvervoer en behoud voldoende capaciteit voor goederenvervoer naast het reizigersvervoer.

2. **Stimuleer multimodaal vervoer:**

Ontwikkel een actieplan in samenwerking met de *spoorgoederentafel* om de kosten te verlagen en vervoer per spoor concurrerder te maken. Integreer het spoorgoederenvervoer beter met andere modaliteiten zoals weg- en watertransport door meer multimodale knooppunten te realiseren.

3. **Harmoniseer wetgeving:**

Verminder de belemmeringen van Basisnet en streef naar uniforme Europese regelgeving om vervoer van gevaarlijke stoffen te vergemakkelijken. Zo is Basisnet in het verleden als een kop op de Europese regelgeving geplaatst, wat in de praktijk niet werkt bij spoorgoederenvervoer dat vrijwel altijd grensoverschrijdend is.

De maatschappelijke waarde van spoorvervoer

Elke dag zorgen goederentreinen voor het vervoer van essentiële producten zoals grondstoffen voor de industrie, de bouwmaterialen voor huizen/infrastructuur en defensiematerieel. Zonder een goed functionerend spoorgoederenvervoer beperken we ons vestigingsklimaat en de leefbaarheid. Een voorbeeld: als een spoorverbinding wegvalt, dan zorgt dat allereerst voor een forse toename van het aantal vrachtwagens, waar we ook nog eens een tekort zien aan chauffeurs. Ook is zo'n lijn moeilijk weer op te zetten. Het wegvallen van verbindingen zoals de Maasvlakteshuttle zorgt voor extra belasting van de wegen en meer uitstoot met duurzaamheid die onder druk komt.

Een oproep tot actie

De Logistieke Alliantie benadrukt het belang van spoorgoederenvervoer als een onmisbare schakel in onze logistieke keten en vraagt de Tweede Kamer om steun voor een nieuw pad van duurzame groei van het spoorgoederenvervoer. Zonder snelle en adequate maatregelen blijft Nederland niet alleen achter bij Europese doelstellingen, maar dreigt ons land ook letterlijk vast te lopen. Wij rekenen op uw steun en inzet en zijn uiteraard altijd bereid om mee te denken en te werken aan oplossingen om het spoor aantrekkelijk te maken en daarmee een bijdrage te leveren aan een goed vestigingsklimaat.

De Logistieke Alliantie bestaat uit 16 partners die zich inzetten voor logistiek en handel(sketens) en voor het vestigingsklimaat en verdienvermogen van Nederland: evofenedex, TLN, VNO-NCW / MKB Nederland, Havenbedrijf Rotterdam, Havenbedrijf Amsterdam, ProRail, Deltalinqs, ORAM, Koninklijke Bouwend Nederland, Koninklijke Binnenvaart Nederland, NVB (binnenhavens), VRC, KVNR, ACN en Schiphol.